

Pe uliță-n jos și-n sus,

Pe unde mândru s-o dus.

(De la Vasile Ceh, 34 ani)

5116

Mamă, două fete ai

În străini să nu le dai.

Și-o vinit unu din sat

Și părinții nu m-o dat.

Ș-o vinit unu din lume

La părinți le-o părut bine.

Două vorbe le vorbi,

Pe mine mă și peți.

În casă bine n-am intrat

Până m-au și cununat.

La vreo două luni de zile

Vine mama pe la mine.

Și mă prinde-a mă-ntreba

Cum trăiesc: bine au ba?

De frică și de rușine,

Spusei mării că mi-i bine.

Înșauă mamă șase boi,

Du-mă, mamă, înapoi.

Decât să mă fi măritat,

Mai bine m-ai fi-ngropat.

Cu banii de cununie

Să-mi fi luat, mamă, salii.

RECENZII

PAMFIL BILȚIU

O apariție notabilă în arena folcloristicii maramureșene actuale

După preocupări statornice și de durată, în variate domenii ale cercetării istorice, literatură, lingvistică, istorie bisericească, distinsul filolog Nuțu Roșca din Sighetul Marmației își face intrarea și în arena folcloristicii maramureșene actuale, printr-un volum întocmit cu pricepere și pasiune intitulat **“Lirică populară”** din Maramureș; Baia Mare, Editura Etnologica, 2005. Așa cum ne lămurește însuși autorul, volumul este rezultatul dragostei și admirației pentru creațiile poporului, care s-a aprins la el încă în anii studenției la Facultatea de Filologie a Universității clujene, grație înrâuririi exercitate asupra sa de profesorul de folclor Dumitru Pop. Să mai amintim și de tradiția vieții spirituale din familie, ambii părinți, dar mai ales mama, lui, fiind înzestrată cu harul cântatului și povestitului. Piesele incluse în volum au fost supuse unei selecții riguroase, prin care autorul a eliminat plăsmuirile ce nu i se păreau realizate și nu corespundeau gustului său în materie de folclor. Au fost eliminate și piesele publicate anterior, din nevoia de a imprima culegerii o notă de inedit. Drept urmare, din o mie de piese ale colecției personale, a inclus doar două sute. Autorul s-a oprit la lirică și asta deoarece genul este nu numai foarte prolific în spațiul investigat, ea cunoscând o infinită bogăție și varietate. Pe deasupra, ea reprezintă o veritabilă frescă a vieții omului din popor, fiind expresia și reflexul tuturor trăirilor, aspirațiilor și frământărilor omului din popor, în trecerea lui prin vreme. Așa cum opinează și Delia Suiogan, autoarea prefetei, lirica este un fenomen deosebit de complex, care se subsumează total mentalității și sensibilității colective. Dacă Nuțu Roșca urmează clasificarea în uz, nu ezită să o treacă prin filtru personal, dacă avem în vedere că materialul îl împarte în categoriile: **De dragoste, De dor, De jale, grupă pe care o subîmparte în Cîntece: Despre înstrăinare, Despre singurătate, Despre noroc, Despre bătrânețe, Despre moarte.** O grupă este rezervată Cântecelor Despre păstorit, rezultat al dezvoltării acestei ocupații milenare în spațiul prielnic practicării ei care este Maramureșul. Autorul știe să lucreze cu performeri de vârste diferite, dar este atent la repertoriul părinților săi ca performeri foarte înzestrați, veritabili depozitari de comori spirituale tradiționale. Piesele volumului reprezintă stadiul de evoluție a liricii din satele maramureșene investigate, produsă după deceniul 1950 al veacului trecut, care a generat cristalizarea cîntecului speciei în tipare cu mică întindere, dar remarcabile prin densitate informațională, cu vers fluid, bine șlefuit, ca rezultat al intensei circulații. *”Jelui-m-aș și n-am cui/ M-aș jelui codrului/ Da codru-i cu frunză verde/ și la năcăjit nu crede/ Codru are frunză deasă/ Și de năcăjit nu-i pasă”*. Lirica dragostei și dorului reprezintă o parte de rezistență a volumului, evidențiindu-se ca un veritabil tratat al vieții amoroase a omului din popor. Capătă importanță lirica de cătănie, legată strâns de suferințele ostașilor din armata lungă și de pelerinajele dese ale maramureșeanului în căutarea unei vieți mai bune; iar cea păstorească, bogat reprezentată, este reflexul vieții grele a păstorilor de la stânele montane. În general, lirica maramureșeană este oglinda vieții deloc ușoare a țăranelor maramureșane, apăsate de griji, nevoi și greutăți de tot felul. Lucrarea lui Nuțu Roșca, îmbogățește folcloristica actuală a Maramureșului cu o apariție notabilă, în nota celorlalte lucrări cu care autorul ne-a obișnuit până acum.

**Nici în casă, nici afară,
Nici în cer, nici pământ.**

(Fereastră)